

Tisztelt Százhalombattai Polgárok!

Európa második világháború utáni szerencsésebb, nyugati részén közép-kelet-európai térségben pedig a kommunizmus bukása óta a nemzetközi törekvések a földrajzi határok és a különböző korlátozások folyamatos felszámolására és az összefogás erősítésére irányultak. Megelégedéssel és örömmel nyugtázzhatjuk, hogy e törekvéseknek köszönhetően a járvány kitörését megelőző időszakra, a magyarok számára a kontinensen belül a határok szimbolikussá vagy akár észrevehetetlenné váltak, nemcsak az utazni vágyók, hanem azok számára is, akik külföldön akartak szerencsét próbálni akár letelepedés útján, akár határon átnyúló gazdasági tevékenység folytatásával.

A határvonalak elmosódásával egyidőben a trianoni békediktátum sebei is egyre elviselhetőbbé kezdtek válni. Az elmúlt évtizedekben nemcsak azt tapasztaltuk örömmel, hogy az anyaország és az elszakított területek közötti átjárhatóság akadályai folyamatosan megszűntek, hanem azt is, hogy végre Magyarországnak is olyan vezetése lett, amely felelősségtudatát és gondoskodását kiterjesztette az egész Kárpát-medencére. Végre olyan kormányunk lett, amelyik egyidejűleg tudott hatékony lépéseket tenni a trianoni sérelmek hatásainak enyhítése és a magyarság megmaradása érdekében, valamint mindent megtett annak érdekében is, hogy az elcsatolt területekkel érintett országokkal olyan külpolitikát folytasson, amely a kisebbségi jogok érvényesülését, valamint a két ország és nemzet együttműködését szolgálja. Elmondhatjuk, hogy e koránt sem könnyű vállalkozás számos szép eredményhez vezetett, amiért büszkének és hálásnak kell lennünk.

A nemzetek és országok között húzódó és már-már alig látható határvonalak éles kontúrjait a járvány egyik napról a másik visszaállította. A szabad mozgást felváltotta a határok lezárása és a határellenőrzések ismételt bevezetése, az országok együttműködését pedig a különböző korlátozások és megkülönböztetések. A történelem ismét bebizonyította, hogy semmit sem lehet biztosnak és véglegesnek tekinteni, hiszen a sors vagy az azt befolyásolni kívánók törekvései bármikor állíthatnak minket teljesen új, vagy már rég elfeledett akadályok elé. A koronavírus számtalan káros hatása között a trianoni határok restaurációját is említhetjük.

Az élet ismét olyan helyzetbe hozott minket, hogy a határok megakadályoztak bennünket abban, hogy szülőföldünket vagy szeretteinket meglátogassuk, hogy egy családtag vagy barát keresztelőjének örömeiben részesüljünk vagy, hogy egy számunkra fontos embertől életében elbúcsúzzunk vagy legalább a végtisztességet megadjuk neki. Sajnálatos módon a járványhelyzet azt is megakadályozta, hogy a trianoni békediktátum aláírásának 100. évfordulóján méltóképpen megemlékezzünk.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

101 évvel ezelőtt a magyar nemzetnek egy olyan csapást kellett átélnie, ami a mai napig komoly kihívás elé állít mindannyiunkat. Nemcsak az anyaországban élő vagy a határokon kívül maradt magyarság, de a magyarokkal együtt élő népek számára sem hozott végleges megoldást az elmúlt egy évszázad és talán soha nem is fog. "*Rendezni végre közös dolgainkat, ez a mi munkánk; és nem is kevés*" – fogalmazta meg találóan József Attila másfél évtizeddel a trianoni döntést követően. Minden hazáját szerető magyar érzi, hogy trianonnal 100 év elteltével is valamit kezdeni kell, de hogy pontosan mi a helyes az legtöbbünk számára komoly dilemmát jelent. Trianon igazságtalanságainak és a döntésben részt vevők, majd a végrehajtást végzők bűneinek folyamatos felhánytorgatása, még ha jogos vagy éppen időszerű is, 100 év elteltével a gyűlöleten és feszültségen kívül nem sok mindent eredményez. Érezzük azonban azt is, hogy a múlt sérelmeinek szőnyeg alá söprése, a bűnök relativizálása és a történelem figyelmen kívül hagyása sem tisztességes és helyénvaló. E két pólus között a megfelelő egyensúly megtalálását az is tovább nehezíti, hogy az elmúlt évszázadban Trianon mindenki számára mást és mást jelentett. Aliga érthető és elfogadható a gyűlöletkeltés és uszítás azok szájából, akik nem éltek vagy élnek meg nap mint nap a különböző népek együttélésének terheit, de elvárják, hogy mások csak azért ne barátkozzanak, házasodjanak vagy tartsanak fenn jó kapcsolatot valakikkel, mert egy másik nemzethez tartoznak. Másrészt azonban az sem elvárható valakitől, hogy a megbocsátás és érzékenység jegyében elfelejtse az ő és felmenői, szerettei ellen a múltban és sajnos a jelenben is elkövetett igazságtalanságokat, bántásokat és támadásokat.

Személyes meggyőződése, hogy trianon méltó és előremutató kezeléséhez rendkívüli tisztelet, bölcsesség és nagyvonalúság kell. Kötelességünk, hogy magunkban és honfitársainkban is erősítsük a történelmünk és őseink iránti tisztelet érzését és közös emlékezetünkben megőrizzük trianont.

Ugyanakkor arra is törekednünk kell, hogy ez az érzés minket magyarokat hozzon közelebb egymáshoz a trianoni határokon belül és kívül egyaránt, és véletlenül se mélyítse az árkokat a többi nemzettel szemben. A nemzeti öntudat és büszkeség, ha befelé irányul, akkor összetartozást, szolidaritást és közös boldogulást szül, azonban kifelé leginkább gyűlöletet és széthúzást eredményez. Nem kevés bölcsesség és nagyvonalúság kell ahhoz, hogy a mindennapokban felül tudjunk emelkedni a múlt fájdalmain és a másik nemzet tagjaiban a barátot, szövetségest és sorstársat keressük, még akkor is, ha ez a pozitív hozzáállás a másik félből hiányzik.

Be kell látunk, hogy a Kárpát-medencében és Közép-Kelet-Európában egy kétfrontos háború körvonalai rajzolódnak. Napról napra nyilvánvalóbb, hogy Nyugat-Európa ideológiai szempontból olyan irányt vett, amely már nemcsak a hagyományos értékek és hagyományok létjogosultságát, de a legalapvetőbb racionalitást és természeti törvényszerűségeket is kétségbe vonja. Ehhez párosul keletről egy olyan migrációs nyomás, amely térnyerése esetén a térség kulturális és etnikai térképe olyan szinten átrajzolódna, amely alapjaiban változtatná meg azt, amit ma európai kultúrának nevezünk. Ebben a szorult helyzetben nem tehetünk mást, minthogy a közös értékeinkre koncentrálna együttműködésre

törekszünk mindazokkal, akik egy olyan Európát szeretnék maguknak és unokáiknak, amelyben mindennek megvan helye, de a határa is, ahol vannak elvülhetetlen értékek és megingathatatlan alapok.

Tisztelt Százhalombattai Polgárok!

Kívánom, hogy a most átadásra kerülő emlékmű ne csak az itt élők nemzeti szolidaritását és elkötelezettségét hirdesse, de minden erre látogatót emlékeztessen közös múltunk fontosságára és adjon muníciót az előttünk álló kihívások közös leküzdéséhez. Ezúton fejezem ki köszönetemet és elismerésemet mindazok felé, akik bármilyen módon hozzájárultak ahhoz, hogy ma itt, méltó körülmények között emlékezhessünk.

Adja a Gondviselés, hogy képesek legyünk arra, hogy közös múltunkból – mégha sokszor igazságtalan és fájdalmas is – erőt merítsünk ahhoz, hogy sorsunk és történelmünk pozitív alakulásáért az összetartozás jegyében dolgozzunk és imádkozzunk. Ennek reményében mondok köszönetet megtisztelő figyelmükért.